

NOTAT

11. april 2011
J.nr. 3401/1001-2896
Ref. cvf/mom
Energieffektivitet og internationalt samarbejde

Status for uddannelse af byggeriets parter inden for energibesparelser i bygninger

Kun en lille del af byggeriets arbejdsstyrke har i dag praktisk erfaring med de energikrav, der indføres til nye bygninger i 2015 og 2020. De kommende energikrav er ambitiøse og stiller store krav til dem, der skal rådgive om eller projektere, opføre og renovere fremtidens bygninger, med samtidigt hensyn til bl.a. indeklima, arkitektur og kvalitet.

I dette notat redegøres for status for fire initiativer til fremme af uddannelse af byggeriets parter inden for energibesparelser i bygninger:

- Initiativ nr. 21 i regeringens ”Strategi for reduktion af energiforbruget i bygninger”:
Styrket uddannelse og efteruddannelse.
- Videncenter for Energibesparelser i Bygninger.
- Direktiv for vedvarende energi indfører krav om certificeringsordninger eller lignende for installatører af mindre vedvarende energianlæg.
- EU initiativ om uddannelse og efteruddannelse af byggeriets udførende arbejdsstyrke inden for områderne energieffektivitet og vedvarende energi.

Initiativ nr. 21 i regeringens ”Strategi for reduktion af energiforbruget i bygninger”

Regeringens ”Strategi for reduktion af energiforbruget i bygninger” fra april 2009, indeholder bl.a. et initiativ om styrket uddannelse i byggeriet (initiativ 21). Initiativet er beskrevet som følger:

”Sammen med de relevante erhvervsorganisationer, uddannelsesinstitutioner og myndigheder igangsættes et arbejde med henblik på at tilrettelægge uddannelses- og efteruddannelsesforløb for håndværkere, installatører og rådgivere i byggeriet. Indsatsen skal sikre et indgående kendskab til lavenergibyggeri og energirigtig renovering samt styrke forståelsen af byggeprocessen som en helhed.”

I forbindelse med udmøntning af initiativet blev der nedsat en arbejdsgruppe med deltagere fra bl.a. uddannelsesinstitutioner og ministerier (se bilag 1). Arbejdsgruppens afsluttende rapport kortlægger eksisterende uddannelsesstilbud og identificerer centrale udfordringer for håndværkere, installatører og rådgivere ved de skærpede energikrav til bygninger og giver anbefalinger til, hvordan udfordringerne overkommes. Anbefalingerne er rettet mod uddannel-

sesinstitutioner, forskningsinstitutioner, de rådgivende og udførende virksomheder og de regionale vækstfora.

Rapporten findes på Erhvervs- og Byggestyrelsens hjemmeside og er vedlagt dette notat

Eksempler på igangsatte initiativer er:

- Ny bacheloruddannelse for ingeniører om bæredygtigt byggeri (DTU).
- Energiteknolog - ny erhvervsakademiuddannelse.
- Kursus i bæredygtig Energirenovering (Arkitektskolen Aarhus).
- Obligatorisk kursus om bæredygtig byfornyelse for diplomingeniører.
- Energivejlederuddannelse for erhvervsuddannede (Dansk Byggeri, TEKNIQ, Teknologisk Institut, Energitjenesten og Videntcenter for Energiforbruget i Bygninger).
- Kursus om energibesparelser i den eksisterende bygningsmasse for små og mellemstore virksomheder (Håndværksrådet, Danske Snedker- og Tømrermestre samt DS Håndværk og Industri).
- AMU-kursuser om energitjek og tekniske installationer henholdsvis om energioptimering af boliger.
- Kursus i energirenovering for bygningskonstruktører, arkitekter og ingeniører (Københavns Erhvervsakademi).

Videntcenter for Energibesparelser i Bygninger

Videntcenter for Energibesparelser i Bygninger er etableret som led i den energipolitiske aftale af 21. februar 2008. Der er afsat 10 mio. kr. årligt i perioden 2008-2011 til centerets drift. I forbindelse med etableringen af Center for Energibesparelser overtog centret ansvaret for Videntcenter for Energibesparelser i Bygninger fra Energistyrelsen den 1. marts 2010.

Formålet med etableringen af Videntcenteret er at styrke videnniveauet og udvikle værktøjer for byggeriets parter om mulige energibesparelser i bygninger og om kravene i bygningsreglementet vedr. energibesparelsesmuligheder. Den primære målgruppe er håndværkere, entreprenører, rådgivere og konsulenter samt mindre virksomheder i byggebranchen. Hertil kommer energikonsulenter og leverandører. Videntcenterets kontrakt udløber ved udgangen af 2011. Yderligere information kan findes på <http://www.byggeriogenergi.dk/30209>

Direktivet for vedvarende energi - indførelse af certificeringsordninger eller lignende for installatører af mindre vedvarende energianlæg

Artikel 14 i direktivet for vedvarende energi omhandler medlemslandenes pligt til at stille certificerings- eller kvalificeringsordninger til rådighed for installatører af mindre vedvarende energianlæg senest ved udgangen af 2012. Bestemmelsen lyder som følger:

... ”Medlemslandene sikrer, at certificeringsordninger eller tilsvarende kvalitetssikringsordninger senest den 31. december 2012 bliver eller er til rådighed for installatører af små biomassekedler og -ovne, solcellesystemer og solvarmesystemer, systemer til overfladenær udnyttelse af geotermisk energi samt varmepumper”

Ordningerne skal sikre, at installatører har uddannelse og kompetence til at lave nye installationer, der er veldimensionerede og med høj effektivitet. Certificerings-

/kvalificeringsordninger kan dermed også være med til at forhindre at vedvarende energianlæg får et dårligt ry.

Ordningerne er endnu ikke implementeret i Danmark. Energistyrelsen arbejder med modeller for certificerings- eller kvalificeringsordninger og med konkrete forslag til de overordnede rammer. Der vil som led i arbejdet blive nedsat en arbejdsgruppe med relevante eksterne aktører, som bl.a. skal klarlægge uddannelsesbehov i forbindelse med certificering/kvalificering.

Nyt EU initiativ om uddannelse og efteruddannelse af byggeriets udførende arbejdsstyrke indenfor områderne energieffektivitet og vedvarende energi

Europakommissionens program Intelligent Energy Europe har i december 2010 lanceret et initiativ om uddannelse og efteruddannelse af bygningshåndværkere og andre bygningsarbejdere samt installatører af bygningsinstallationer inden for områderne energieffektivitet og vedvarende energi i perioden 2011-2013. Initiativet støttes af EU-midler, hvor medlemslandene kan søge tilskud til visse projekttyper.

Det overordnede formål med initiativet er støtte op om realiseringen af EU's målsætning om, at mindst 20 pct. af energiforbruget i 2020 skal dækkes af vedvarende energi.

En tværministeriel arbejdsgruppe forbereder en ansøgning til programmet. Byggeriets parter, brancheorganisationer og uddannelsesinstitutioner vil blive inddraget i arbejdet, såfremt Danmark får positiv tilbagemelding på en ansøgning.

Bilag

Initiativ nr. 21 i regeringens ”Strategi for reduktion af energiforbruget i bygninger”

Arbejdsgruppens medlemmer:

- Bygge- Anlæg- og Trækartellet, BAT-Kartellet
- Byggeriets Uddannelser
- Dansk Byggeri
- Danske Arkitektvirksomheder, DANSKE ARK
- Danske Erhvervsskoler - Lederne
- DI Byggematerialer
- EVU, El- og Vvs-branchens Uddannelsessekretariat
- Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI
- Håndværksrådet
- TEKNIQ
- Videncenter for energibesparelser i bygninger
- Klima- og Energiministeriet (Energistyrelsen)
- Kulturministeriet og centrale undervisningsinstitutioner herunder
- Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og centrale undervisningsinstitutioner herunder
- Undervisningsministeriet
- Økonomi- og Erhvervsministeriet (Erhvervs- og Byggestyrelsen)